

SITUATION

S

T

H

L

M

#285

JULI/AUG. 2021
ÄRGÅNG 26

PRIS: 60 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

*Efter 435 dagar på
gatan får säljarna
komma in igen*

Öppnar upp

HUMAN RIGHTS ARE MY PRIDE

VISA VAD DU STÅR FÖR.
KÖP ETT REGNBÅGSARMBAND!

amnesty.se/pride2021

AMNESTY
INTERNATIONAL

HUMAN RIGHTS
ARE MY PRIDE
AMNESTY
INTERNATIONAL

AMNESTY
INTERNATIONAL

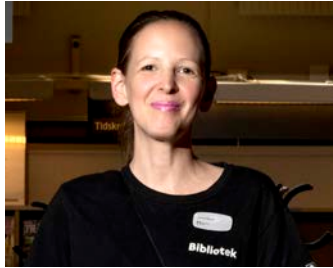

INNEHÅLL

JULI/AUGUSTI 2021

Jenny Hector

I ett nytt pilotprojekt på Stadsbiblioteket vid Odenplan arbetar hon uppsökande bland bibliotekets besökare. Hon ska också utbilda personalen i beroendeproblematik, social utsatthet och psykisk ohälsa.

MAGNUS SANDBERG

Sidan 12.

FRIDA JONSSON

Marc Alright

Med 100 sprayburkar i lika många nyanser, en skylift, stegar och en roller målar han en mural på fasaden på Kronobergsgatan 35 som utgår från våldsutsatta kvinnors berättelser.

Sidan 30.

MAGNUS SANDBERG

"Det har påverkat mig jättemycket att inte kunna gå hit. Att inte kunna sätta mig ner."

För Cari Biström har de 435 dagar som Situation Sthlm hållit delar av verksamheten stängd, betytt att hon behövt skaffa sig nya rutiner. "Jag har fått sätta mig i parker. Eller nere i tunnelbanan ibland".

Sidan 16.

ALLTID I SITUATION STHLM

9 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnär Jesper Waldersten.

10 Gata fram och tillbaka

Djurgårdsstrand.

29 Korsord

Lös månadens kryss.

30 Svepet

Kortfilmer från framtiden, Beppe Wolgers, livemusik på filt, Drive-in-bio och Sommarfilm, Shadow Kingdom med mera.

32 Dåtid Sthlm

Juli/augusti 2004.

GATUPLANET

5 Säljaren

Jimmy Borg.

14 Med egna ord

Säljarnas sidor – texter från gatan.

23 I gatuplanet

- LO med råvar under viadukten
- "Lägenheten är min oas"
- Svårt att matcha hyreskraven
- Färre som fått sin KOL undersökt.

Bekymmersam bostadsmarknad

Enligt Länsstyrelsen årliga rapport om Stockholms bostadsmarknad pekar det mesta tyvärr åt fel håll. Det handlar bland annat om trångboddhet, utflyttning och fel på kösystemet.

SHUTTERSTOCK.COM

Sidan 24.

Omslag #285

Magnus Sandberg
fotograferade
Situation Sthlms
säljare.

SITUATION

REDAKTION Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-54595390 **Reporter** Gerd Eriksson, gerd@situationsthlm.se, Maria Hagström, maria@situationsthlm.se (föräldraledig), **Art Director** Johan Olsson **Webbredaktör** Jenny Lindroth **Medverkande fotografer och illustratörer** Magnus Sandberg, Jesper Waldersten. För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. **Hemsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se

Räckvidd 98 000 läsare (Orvesto konsument helår 2020) **Upplaga** 16 000 ex/mån (TS helår 2020) ISSN: 1400-4437 **LEDNING & ADMINISTRATION VD** Pia Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-54595387 **Adress** Torkel Knutssonsgatan 37, 118 49 Stockholm **Tel** 08-54595381 **Organisationsnummer** 556649-1071 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 255989-6 bg. 5774-9327 **SOCIAL VERKSAMHET** **Verksamhetschef, sociala verksamheten** Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-54595388 **Samordnare** Ingmar Olofsson, ingmari@situationsthlm.se, 08-54595381, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-54595381 **Telefonnummer distribution** 08-54595381 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15 **Organisationsnummer** 8024 11-1497 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 28 19 18-3 bg. 5357-3259 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-54595394, Catharina Persson, catharina.persson@mediakraft.se, 070-977 20 20 Robert Wallner, robert.wallner@mediakraft.se, 070-992 53 43 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 660 kronor **E-post** situationsthlm@flowyinfo.se **Tryck** V-TAB Vimmerby 2020 **Miljö** Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid återvinningsstationerna.

Med oss reser du aldrig ensam.

När vi reser tillsammans är hjälpen aldrig långt borta. Ser du någon som stör eller förstör? Visa kollektivkurage och chatta med vår trygghetscentral dygnet runt i SL-appen eller ring oss på 020-120 25 25.

FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

I Stockholm vistas enligt den senaste mätningen 7 247 hemlösa personer och av dessa lever 1 558 i akut hemlöshet.

"I vanliga fall har jag skinnjacka, den skyddar. Men lite för varmt nu."

Jimmy Borg

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidnings säljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skrivverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Närmare 80 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positiv förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

Solen har gått hårt åt dig?

– Ja. Åtta timmars tidningsförsäljning i Rotebro. Jag märkte av det först på kvällen, hade Salubrin på i går kväll. Det hjälpte lite. I vanliga fall har jag skinnjacka, den skyddar. Men lite för varmt nu.

– Det är dyrt med solkräm.

Och matchtröjan är kortärmad.

– Ja, jag vet. Det finns inga

långärmade matchtröjor i fotboll, bara hockeytröjor. Och tre kronor på bröstet är ju inte riktigt ok när det är fotbolls-EM...

Jimmy Borg säljer tidningen på lite olika ställen – i Rotebro, i Häggvik vid Stinsen och i Älvsjö. En gång hittade han en ovanlig nyckel på en toalett i Heron city som han bad läsarna om hjälp med.

Situationist "Dela gärna våra inlägg så hjälper du andra att hitta säljare."

Gillas av ahlidonen och 396 andra
situationsthlm Säljaren Angelina om nya numrets tema:

"Natten har blivit mycket otäckare. Förr – när jag bodde på gatan och allt – när pensionen kom så kunde jag hämta ut pengarna en minut över tolv. Nu vågar jag knappt göra det dagtid. Jag är livrädd. Men jag älskade natten förr, är ju lugnt och tyst, mysigt när gryningen kommer. Underbart! Men nu är det otäckt. Önskar att

Låt *Situation Sthlms* säljare bli en del av ditt sociala medieflöde. Följ oss på Instagram: @situationsthlm.

Gillas av jenny.lindroth och 277 andra
situationsthlm Säljaren Roger om juninumrets tema, natten:

"Det är en skön tid. På sommaren kan det vara jävligt nice. I gryningen är det lugnt som fan på stan, man kan vara helt solo på stan. Helt fantastiskt att knalla över Slussen tre på morgonen, se bussar och taxibilar och inte en käft knappt".

UR ARKIVET: #99, JULI 2005

Regissör **Lisa Langseth** hade tre av sina teaterpjäser spelade på tre lika scener i stan förra hösten. Nu skriver hon nya manus. **Tommy Nyman** tränar Situation Sthlms fotbollslag, tre av spelarna är med i VM-truppen, det är 30 år sedan fängelse på Långholmen stängdes och under vinjetten "Intryck utifrån" träffar reporter **Jan Lindström** kurdiska **Govand Shagov** som går gymnasiet i Örnberg.

Hiphop-duo **BjörnBröder** tar inte betalt för sina spelningar, **Arne Dahl** ger ut *Mörkertalet*, **Bodil Malmsten** För att lämna röstmeddelande tryck stjärna och **Bengt Ohlsson** krönikesamlingen *benke@swipnet.se*. **Toni Holgersson** släpper singel i väntan på ny platta i höst, **Parkteatern** spelar "Pelle Snusk" och tidningen "Gringo Grande" ges ut. **Raines Dagbok** är på del 81 och **Denise Helgesson** är badvakt vid Ekebo- och Hasselbadet i Upplands Väsby.

SAGT I SOCIALA MEDIER

INSTAGRAM @marycordts **Vad bra att du nu bor hos din son. Ingen ska behöva gömma sig på nätterna.**

INSTAGRAM @dan.pettersson.35 **Tänk att inte kunna sova om nätterna, det är svårt att förstå när man inte är i den situationen.**

FACEBOOK @Simone Puccioni **Längtar tills Elias kommer tillbaka till Maxi Hälla Västerås. Köper alltid av honom.**

INSTAGRAM @kajsawangel **Att inte alla människor har tak över huvudet är ett misslyckande Sverige. Kämpa på Joel.**

@cezmarta (via Instagram):

"Fantastiskt fin insats att möta upp där folket befinner sig."

Rörande notisen i #284 om Convictus uppsökande cykel.

Instagram: @situationsthlm

Facebook: Situation Sthlm

Twitter: @SituationSthlm1

Ledare

Efter 435 dagar krävs det ballonger

ÖPPET. ÄNTLIGEN.

Efter beslutet att från 30 mars 2020 stänga ner Situation Sthlms sociala verksamhet och fortsatt bara ha ren tidningsdistribution genom dörren, har nu pandemilaget förändrats så pass att vi, med stöd i Folkhälsomyndighetens lättning av coronarestriktionerna, kan öppna.

Efter 435 dagar.

Klart som fan vi köpte ballonger. För när annars, om inte då, ska man låta ett heliumstert och färgglatt knippe ballonger vagg

utanför dörrarna, i sommarvinden som sveper uppför Torkel Knutssonsgatan?

Att inte kunna komma in och sätta sig vid ett bord och ta en kopp kaffe och en macka och vila benen och värma sig lite, att inte kunna låna en telefon för att ostörd ringa ett viktigt samtal till en myndighet, att sakna tillgången till en dator med internet för att kunna läsa tidningar och ta del av nyheter. Att inte kunna låna en toalett. Fylla på en vattenflaska. Tvätta händerna. Eller att inte

kunna sitta och skriva en text att publicera i tidningen, eller tala med någon av samordnarna i en jobb situation och få vidare råd eller hjälp med en kontakt mot ytterligare hjälp och stöd.

Allt det där som annars varit vardag har fått vänta. Tills nu.

I reportaget på sidan 16 berättar Situation Sthlms ledning om vägen till beslutet och vad det innebar och vi stegar oss igenom det gångna coronaårets 435 dagar med stängd dörr. Och säljarna Cari, Markku och Allan berättar om

hur det var för dem under den här tiden.

Och vad det nu innebär och betyder för dem att dörrarna öppnat igen.

Kunde inte tänka mig en bättre sommar än denna. Med öppna dörrar. Äntligen.

Ulf Stolt
chefredaktör & ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se

Konstnär **Rebecka Bebben Andersson** är en av 13 konstnärer som fått göra konstverk i stadsrummet. Hon har gjort en flagga för dem med ångest. För att lindra.

– **JAG VAR INLAGD** på psyket på S:t Görans när jag fick frågan om jag hade någon skulptur som kunde passa på platsen Drottninggatan/Observatoriegatan. På bilden av platsen tyckte jag att det var en flaggstång och tänkte att det skulle vara perfekt att göra en flagga till den. Jag har jobbat med flaggor i konsten tidigare.

– Det var ingen flaggstång, det var en lyktstolpe. Men Stockholm konst ordnade med fundament och flaggstång och jag gjorde verket som heter: 123, 123, 123, 123. En fyrkantig svart flagga med romerska siffror så att den fungerar från både fram- och baksidan. Det är en flagga för den med ångest.

– Ofta får den med ångest rådet att föreställa sig en fyrkant och göra olika andningsövningar och räkna till 1,2,3 på varje sida. Man kan få tips att ta ett fönster till hjälp eller att ha bilder av fyrkanter i mobilen.

– För att folk med ångest som är på stan ska slippa att leta efter eller föreställa sig en fyrkant ville jag att det skulle finnas en i stadsrummet. Flaggan är i polyester för att klara hela sommaren och den har en flaggstångsarm så att den hela tiden står rakt ut och håller sin form.

BERÄTTAT FÖR **GERD ERIKSSON**
FOTO AV **MAGNUS SANDBERG**

HUVUDSTAN

40

procent av de illegala vapen som används av kriminella i Stockholm har använts vid en tidigare skjutning. Däremot är det ovanligt att samma vapen återanvänds efter ett mord. För polisen i Stockholm är det viktigt att fortsätta beslagta illegala vapen, för att få ner antalet skjutningar.

1500

kubikmeter vatten är det i Eriksdalsbadets stora utomhusbassäng. Det är 1 500 000 liter. Vattnet fylls på automatiskt eftersom det försvinner när folk går upp ur bassängen eller gör bomben. Bassängen är öppen hela sommaren.

Stor undersökning hur livet levs

FORSKNING Nu pågår sjunde omgången av Levnadsnivåundersökningen (LNU), där människor får svara på frågor om allt ifrån sin hälsa, familj, utbildning, ekonomi och arbetsförhållanden till hur ofta man träffar sina vänner och föräldrar.

Institutet för social forskning vid Stockholms Universitet står bakom undersökningen, som tillsammans med en liknande amerikansk studie är den äldsta i sitt slag i världen.

– Det är ett riksgenomsnitt av Sveriges befolkning i åldern 18 till 75 år som deltar. Många av dem har varit med tidigare, vissa ända sen första LNU gjordes 1968, säger Katarina Boye, docent i sociologi.

Även om senaste resultaten inte är klara ännu visar tidigare resultat att både vår hälsa, antalet sociala kontakter och de materiella resurserna blivit bättre senaste decennierna. Däremot har den psykiska hälsan blivit sämre i vissa grupper,

Vår hälsa, antalet sociala kontakter och de materiella resurserna har blivit bättre senaste decennierna. Däremot har den psykiska hälsan blivit sämre i vissa grupper.

och med den fler psykosomatiska symtom som ont i axlar, sömnsvårigheter, ångslan, oro och ångest.

– Den största delen av datainsamlingen kommer vara klar i början av

nästa år. Men det är svårt att säga ett datum då allt är klart, eftersom det kommer forskas på dessa data på alla möjliga sätt under många år framöver.

GERD ERIKSSON

"I Stockholms län väntas folkmängden öka drygt 16 procent till 2040. Ett högre antal födda än döda har en något större betydelse för folkökningen."

Alexandra Malm, statistiker på SCB, om rapporten "Den framtida befolkningen i Sveriges län och kommuner 2020-2040". I Stockholms län beräknas att det bor 2 786 300 personer år 2040.

Gröna vågor i pallkragen

ODLING Från och med första juli går det att odla lite var man vill i Stockholms stad.

Den enda som behövs är ett godkännande från trafikkontoret. Odlingplatsen kan vara under en bro, i utkanten av en park, bakom ett parkeringshus eller på en bortglömd gatstump. Odlar man på mindre än sex kvadratmeter är det helt gratis, men eventuella pallkragnar får man stå för själv. Vill man satsa på större odlingar än så får man betala några hundralappar.

Förhoppningen med att släppa odlingen fri är att staden ska bli mer levande och ge det som kallas döda ytor liv. Den som väljer att odla på stadens mark kan dock inte klaga om

någon stjäla en rädisa eller en blomma eftersom den står på allas mark.

Men enligt trafikborgarrådet Daniel Helldén (MP) brukar odlingarna lämnas i fred eftersom de är uppskattade.

GERD ERIKSSON

Grillplats Sthlm

GLÖDBÄDD På webbsidan grillplatser.nu, med samma namn på Instagram, går det att se var det finns grillplatser i naturen som är tillgängliga för allmänheten.

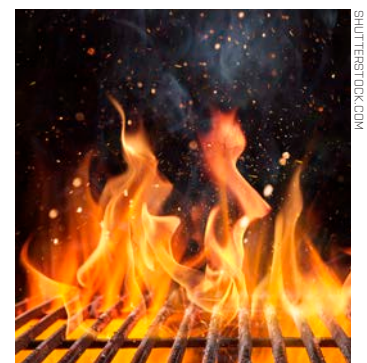
Det är allt ifrån grillplatser med sex stenar i ring till de som har både vindskydd och vedförråd. I Stockholms län finns det nu 142 platser med på grillplatser.nu. Alla som hittar en bra plats kan vara med och bidra med foto och info om platsen.

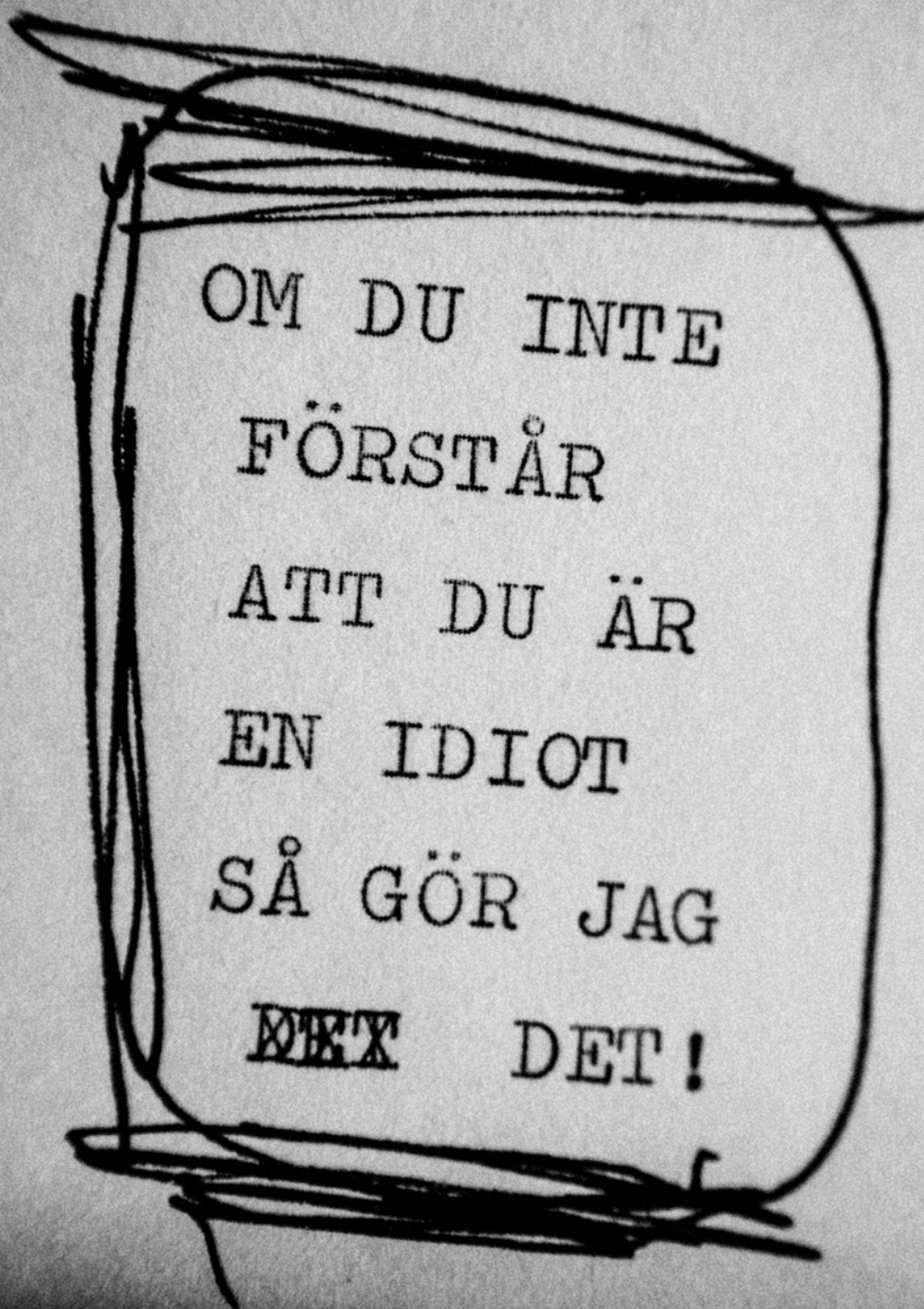
Sidan har startats och drivs av en friluftsentresserad man som heter Christer Olsson. Det finns en bild på varje grillplats med koordinat och uppgifter om det finns tillgång till vatten, toalett, lekplats, bänk,

rullstolsvänlig och vacker utsikt.

På sidan kan man också dela med sig av recept som passar att laga utomhus.

GERD ERIKSSON

OM DU INTE
FÖRSTÅR
ATT DU ÄR
EN IDIOT
SÅ GÖR JAG
~~DET~~ DET!

Djurgårdsstrand 13.38-14.22

.....

Glass i världsklass utan ström, ubåtsräddning och sjöflygplan, åtta länders flaggor och en släntrande grå katt. Efter 106 år fick Djurgårdsstrand äntligen sitt namn. **TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG**

EN LITEN BÅT vid namn Bernhard Ingelsson – en räddningskryssare byggd 1944 i Henriksdalshamnen, numera museifartyg vid Sjöhistoriska – ligger precis i början av piren vid museihamnen.

Det står 11 blomlådor i brunt trä på stenväggen invid uteserveringen vid Vasamuseet, bakom dem fem vita runda bord ställda intill varandra. Det sitter tre större sällskap – ett på sex personer, ett på åtta, ett på fem – med FHM-korrekt avstånd mellan borden: veckans husman 155 kronor, vegetarisk rätt 155 kronor, dagens soppa 95 kronor.

Fem pållare med väl tilltaget mellan-

rum utmed gatan längs med gästhamnen, utmed kajkanten innan trädäcket sitter femton förtöjningsringar.

Nio flaggstänger, svensk flagga på de högsta stängerna till höger och vänster, mellan dem den Amerikanska flaggan, Storbritanniens, Polens, Ålands, Finlands, Danmarks och Norges flagga.

DET GULA TRÄHUSET, Dyktankhuset, byggdes 1934 och inrymde marinens övningstank för ubåtsbesättningar, avsedd att träna fri uppstigning i – räddning ur sjunken ubåt, helt enkelt. Tio år senare flyttade verksamheten till en tre gånger så djup tank och

huset blev en dykexperimentverkstad fram till 1979, då den blev museum.

Bakom den gamla kranen, som en gång i tiden lyfte sjöflygplanen i och ur vattnet efter reparationer, förvaring eller underhåll, står fem sopkärl och ett cykelställ.

Det kommer en grå katt släntrande bortifrån hamnkontoret.

Ur bakluckan på en röd bil på andra sidan gatan lastar en dam i vitt linne en pirra full med kartonger som hon kör in genom dörren på det röda, låga trähuset intill. Brevlådan till Wasahamnen har fått ny adresskylt, Djurgårdsstrand 6. Namnet Djurgårdsstrand antogs redan 1915 –

bostäder skulle byggas, men det blev aldrig av och namnet föll i glömska. Tills i år, 3 juni invigdes gatan och fick efter 106 år sitt namn.

NÄR VINDEN RIVER till i en by tar den med sig en tom kartong som stått vid sidan av entrén till Båthall 2 vid Vrak, den kasar sakta över vägen och blir stående på rätt köl mot en svart stadsjeep som står med öppen baklucka framför flaggstängen.

Närmast vattnet, snett emot The Viking Museum, har Kennys Gelato – "Hemmagjord glass i världsklass!", som de uttrycker det på skylten ovanför den stängda utskänknings-

luckan – slagit upp en liten pop-up. De är några personer som rör sig kring en stapel tryckimpregnerat virke och lite blandade handverktyg som håller på att bygga en avsats framför luckan.

En medelålders man med en iPad i handen frågar en av männen – han som är mest lik den avbildade mannen på skylten på kortsidan – när de planerar att öppna.

– I morrn är det tänkt. Om vi fått ström då. Just nu har vi ingen ström...

Hans telefon ringer. Jag hör inte vad frågan är, bara svaret:

– Ja då. I morgon klockan 11. Välkommen. ☎

Jenny Stecher

Bibliotek

Stadsbiblioteket vid Odenplan provar ett nytt grepp för att komma tillrätta med problemen som ibland uppstår bland vissa av besökarna. De har anställt socionomen Jenny Hector som jobbar med uppsökande verksamhet bland de som kommer till biblioteket, dessutom utbildar hon personalen om social utsatthet och psykisk ohälsa. **TEXT GERD ERIKSSON FOTO MAGNUS SANDBERG**

AVLÄSARE

Jenny Hector står i utlåningsdisken och håller på att lära sig alla rutiner kring det.

Hon ska vara som en i personalen, samtidigt har hon en unik roll på Stadsbiblioteket vid Odenplan med att fånga upp besökare som inte mår bra och lotsa dem vidare till rätt instans för att få hjälp.

– Hit kommer alla slags människor, även de som mår dåligt. Det kan bero på psykisk ohälsa, drogberoende eller hemlöshet. Ibland blir det bråk mellan besökarna vilket gör att andra besökare eller personalen kan känna sig otrygga.

– Jag hjälper de som är socialt utsatta med kontakter till socialtjänst, vårdinstanser och uppsökarteam.

Hon har tidigare jobbat på stadens enhet för hemlösa i sex år, innan dess var hon inom frivården. Och när annonsen för den nya tjänsten på stadsbiblioteket dök upp fick hon tipset av en vän som tyckte att den skulle passa henne perfekt.

– Det är en målgrupp jag gillar att jobba med. Ofta är det människor som saknar förtroende för myndigheter, men på biblioteket kan jag nå dem på ett annat sätt. Jag känner igen flera av dem och vi hälsar och pratar, med andra bygger jag upp förtroende genom att bara finnas där. Samtidigt visar jag dem allt biblioteket kan erbjuda som tidningar, böcker, möjligheten att ta kopior, använda internet och betala räkningar.

IDÉN MED EN socionom på biblioteket kommer från San Francisco City Library i USA.

Där är det en socialsekreterare som är anställd av socialtjänsten och som även har viss myndighetsutövning på plats.

Jenny Hector är anställd av Stockholms stadsbibliotek och jobbar uppsökande och

IBLAND BLIR DET BRÅK MELLAN BESÖKARNA VILKET GÖR ATT ANDRA BESÖKARE ELLER PERSONALEN KAN KÄNNA SIG OTRYGGA.

rådgivande. Hon har skypat en del med sin föregångare i San Francisco.

– Det viktigaste rådet jag fick var att knyta kontakter. Både för kartläggning, samverkan och för att få kontakt med besökarna.

Stadsbiblioteket vid Odenplan är stans mest besökta bibliotek med en miljon besökare per år. Och Jenny Hectors tjänst är ett pilotprojekt som startade i mars i år. Varför tror hon att socialt utsatta människor gärna

söker sig till just Stadsbiblioteket?

– Det är en offentlig plats som är gratis med generösa öppettider, toaletter, tidningar, böcker och internet. Och med andra människor runt omkring vilket ger en känsla av trygghet. Vissa kommer hit för att sitta på en stol en stund och sova eller bara värma sig. Det är också en plats mitt i stan.

FÖRUTOM ATT JOBBA uppsökande på biblioteket utbildar Jenny Hector personalen om social utsatthet, psykisk ohälsa och beroendeproblematik, så att de kan förstå och hantera olika situationer och personer.

– En del är redan ganska trygga i sitt bemötande om nån besökare är stökig, andra tycker att det är besvärligt och vill veta vad de ska göra. Jag tipsar om vad som ofta triggat igång eller förvärrat situationen och vad som kan verka lugnande.

Hon ska vara en spindel i nätet i stadsdelen Norrmalm, vad det gäller arbetet med och förståelsen för socialt utsatta människor, med bas på Stadsbiblioteket vid Odenplan.

Har du hunnit läsa mer nu när du jobbar på ett bibliotek?

– Lustigt nog har jag läst mindre än jag brukar, det har varit så mycket nytt att sätta sig in i. Men jag gillar att läsa. 📖

JENNY HECTOR ÅLDER: 38 år **FAMILJ:** En helt enorm med massor av syskon och kusiner. **BOR:** Stockholm **AKTUELL:** Socionom i ett pilotprojekt på Stadsbiblioteket vid Odenplan **FAVORITBOK:** "Jag älskar böcker med historisk anknytning".

MED EGNA ORD

KORT SAGT & POESI

Boktips

Vattenståndet

John Irwing

● En kolossalt rolig bok om en doktorand i jämförande litteratur. Då och då varvas nutid med hjälte-dikt på lågnordiska och boken blir ett kaos av framåtskridande. Spännande, förvånande och rörig.

Vinterviken

Mats Wahl

● I en blandning av dröm och verklighet skildras uppväxten för en yngling från Alby. Romantik, känslor, hemligheter och klara ställningstaganden får boken att främst vända sig till yngre läsare. En spännande lästlöst bok som berör.

LO

Kritik

● Att lektionerna är organiserade så att jag förväntas kunna göra för många saker på en gång som jag aldrig lärt mig, tycker jag är väldigt negativt. Jag skulle föredra att jag lärt mig saker och ting innan dom ställer detaljerade frågor som jag knappt kan besvara. Som till exempel "vad är meningen med livet?".

MARKKU

Älskar dig fortfarande

● Vart är du nu? Saknar dig lika mycket nu som då. Tänker på den där sommarnatten då det ösregnade, och när vi väl framåt morgonkvisten hittade en upplåst dörr till en tvättstuga såg vi ut som två dränkta katter. Slog igång torkskåpet och huttrande kröp vi in där och somnade. Hur fick vi plats kan man undra. Vaknade med ett ryck av att en skrikande tant öppnat skåpsdörrarna. Stackars gumma, hon kunde ju döta i en hjärtattack. Men det gjorde hon lyckligtvis inte. Vi var nykära du och jag, sommaren 2012 tror jag det var. Älskar dig fortfarande lika mycket nu som då.

TESS

Två Öppna brev

● Till herr statsminister Stefan Löfven:

Jag bevistade en landskamp med en gammal kollega för ett tag sedan, när nationalsången spelades ställde jag mig upp i enskild ställning, givakt, och sjöng av hjärtans lust. Jag sjunger hyfsat bra (enligt mig själv), min kollega sitter ner och sjunger icke med i "Du gamla du fria". När jag efter att ha framfört dom två verserna undrar om han, kollegan, är sjuk, svarar han: "Sverige har ingen nationalsång".

Skratt från mig. Men han vidmakthåller sin åsikt vänligt men bestämt. Efter att googlat detta så verkar det som att Sveriges riksdag aldrig fastställt "Du gamla du fria" - Sverige saknar således nationalsång.

Nu till mitt ärende, herr statsminister: Att snarast fastställa Sveriges nationalsång. Torde förvåna mig om det icke blir 349 ja-röster. Jag är före detta yrkesofficer så min före detta kollega var följaktligen också yrkesofficer.

● Till Fredrik Lindström:

Ligger en kväll och lyssnar på Fredrik Lindströms nummer Vålgörenhet och narkomaner. Där nämner han ett trepack Mums-mums. Reagerade, Mums-mums har jag endast sett i fyrpack.

Låg vaken hela natten och var en illusion fattigare. Fredrik Lindström har i mina ögon alltid varit en vän av ordning och sanning. Har försökt komma i kontakt med herr Lindström, men dessvärre icke lyckats, därför ett öppet brev.

Har varit i kontakt med Cloetta och det visar sig att mina farhågor var befogade - Mums-mums har aldrig funnits i trepack utan endast fyrpack. Så en dementi vore på sin plats, med en förklaring och ursäkt till mig och övriga medborgare.

Från allas vän och högra hand.

ULF HANSSON

Några ord på en bänk

● 5 mil söder om Stockholm, står denna bänk och ståtar i Svandammsparken. För var gång jag passerar utvecklas målningen en aning, men texten förblir densamma. Några rader om en vanlig dag. Per, en medelålders man, gör anspråk på hela bänken.

LO

Målar

● Jag målar havet och världen vit, obeväpnad inför gudarna sätter jag tonerna, vinden visslar.

LO

Tack

● Förlåt, gått nästan en månad. Tack och kramar du snälla tjej med liten dotter som räddade mitt liv när sockret plötsligt sjönk. Aldrig svimmat tidigare, just lämnat kompiserna runt hörnet när allt svartnade. Du fattade. Du tog tag i mig och satte mig på en tidningsbox. Dextro och sittplats så var jag åter. Kändes som att dö. Kan aldrig tacka dig nog. Mitt liv i dina händer.

LISA

Sanning

● Det fina med att tala sanning är att det finns flera.

LO

Konstigt

● Man tror att man känner folk, trodde jag. Tänk så fel man kan ha. Jag har spenderat kvalitetstid med människor, som jag höll varmt om hjärtat... ibland börjar jag undra om jag är dum i huvudet. Jag kanske är för godtrogen, tror faktiskt gott om alla jag träffar. Är väl mest besviken på mig själv. Fast ska man sluta prata med folk, generellt sett? Det börjar kännas som om jag inte kan konversera längre, börjar kännas konstigt för att det känns som jag har inget att tillföra längre, därför att alla andra har en baktanke hela tiden.

MAGDALENA 407

Till minne av Ronny Freij

● Det var söndagen den 16 maj i år, strax efter klockan tio du ropade lågmält – "Lena, jag har satt i halsen". Ingen panik hade du, min älskade Ronny. Jag dunkade dig i ryggen som du sa och 25 sekunder senare låg du på golvet. Blå om läpparna, dina ögon såg ut som panik. Jag satt på golvet bredvid och klappade dig på kinderna samtidigt som din hy blev gråare och blekare. Det gick så fort. Sedan åkte ambulansen väldigt hastigt till Huddinge sjukhus.

Jag gick till dörren när dom bar ned kroppen på båren. Jag städade upp, ringde min kusin och bröderna.

Tänk om han visste att det var sista gången han lämnade lägenheten. Han var väldigt dålig, till och med när dom fick bort brödbiten innan dom gick ned med Ronny till ambulansen.

Jag besökte Ronny på Huddinge Sjukhus dagen efter. Då låg han i respirator, jag satt och pratade med honom men fick inget svar. Satt där några timmar sen skulle dom ringa

UNSPASH / TIMOTHY EBERLY

om han blev sämre. Jag var helt tom i huvudet. Dom hörde av sig dagen efter mitt besök och berättade att Ronny var hjärndöd. Jag fick inte in det i huvudet. Ringde vår son som kom direkt från Uppsala, min tvillingbror var med också.

Vi satt intill Ronny på varsin stol, jag viskade i hans öra, sjöng en sång lite tyst samtidigt som jag höll hans hand. "Om du hör mig tryck din hand 2 gånger i min". Men inget hände. Han låg och såg fridfull ut. Men det gjorde så ont i hjärtat. På tisdagen den 17 maj kramade jag Ronny och sa att nu ses vi inte mer, men vi syns i himlen.

Lenny, vår son, sa: "mamma lägg din hand på pappas hand", så jag la min hand på Ronnys, alla våra händer låg tillsammans. Då tog han ett foto på våra händer, sen kramade Lenny

om sin pappa. Vi gick därifrån, ledsna förstås. Men nu har Ronny fått frid.

Vår 30-årsdag tillsammans är 5 augusti 2021 men Ronny hann inte leva till dess. Ronny blev farfar 11 maj åt lilla Noel. Tyvärr hann han aldrig träffa henne, men han var så stolt och fick i alla fall reda på att han blev farfar innan han dog.

Jag har haft en sån uppställning i min sorg, killarna på teamet där jag hämtar min Subutex har frågat "hur mår du Lena?". Tack Mattias, Linnea och resten av grannarna som hjälpte till. Och tack snälla Anna Laevetz för all hjälp nu när Ronny gick bort. Tack även till bröderna och kusiner plus barnen med flera som jag kunnat ringa då stunderna varit tunga.

Nu vet ni lite om vad som hände med min man.

LENA FREIJ

NY UTSTÄLLNING

KONSTEN att förfälska

SE BESLAGTAGNA KONSTVERK & LÄR DIG SKILJA FALSK FRÅN ÄKTA

Polismuseet

Kvinnofridslinjen är en stödtelefon för dig som är utsatt för hot, våld eller sexuella övergrepp.

Ingen fråga är för liten

020-50 50 50

Kvinnofridslinjen

VILL DU VETA MER? BESÖK GÄRNA KVINNOFRIDSLINJEN.SE

Kvinnofridslinjen drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet och Akademiska sjukhuset på uppdrag av regeringen.

.....
Efter 435 dagar på gatan får Situation Sthlms säljare komma in och vistas i lokalen igen. Sedan 31 mars förra året, efter att Folkhälsomyndigheten ytterligare skärpt coronarestriktionerna, har tidningen sålts till säljarna genom dörren. 10 juni i år öppnade verksamheten upp. Och 200 hemlösa personer i Stockholm fick tillbaka en betydelsefull plats att samlas på. Och samla sig på.

TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG
.....

Öppnar upp

SITUATION
TYHJÄ

Högst fem personer får nu samtidigt vistas i lokalen. Det finns handsprit i en automat och engångsmunskydd precis innanför dörren. Men vissa säljare – som Markku Ranta och Lena Freij närmast disken – har sedan länge sina egna munskydd.

Det stod som vanligt en handfull säljare och väntade utanför dörren vid klockan 08.00 på att det skulle öppna, att de skulle kunna köpa tidningar och ge sig ut och sälja.

Men 10 juni var en annorlunda dag.

Efter att i 435 dagar, på grund av Folkhälsomyndighetens coronarestriktioner, bara kunnat köpa tidningarna genom dörren, lästes överläsen upp i båda entrédörrarna och en bunt munskydd las på en pall vid entrén.

Den första säljaren som klev in i lokalen blev till en början stående lite avvaktande precis innanför dörren. Han trodde inte riktigt på att han fick komma in, att verksamheten öppnat upp igen efter att ha varit stängd i 435 dagar.

– Ok, så det är öppet igen... man får komma in och vara här nu...

Sedan tog han på munskyddet och gick in.

Situation Sthlm flyttade från Timmermansgatan 38 till nuvarande adressen Torkel Knutssongatan 37 i början av januari i år. Ingen av säljarna har därför varit inne i den nya lokalen, de har bara kunnat titta in genom fönstren medan de köpt sina tid-

ningar och tagit emot sin post och andra meddelanden genom dörren.

Och sett caféborden och stolarna runt dem. Datorerna på bänken vid väggen. Kaffemaskinen. Toaletten. Telefonrummet. Porträttbilderna i fönstren. Kassadisken. De gamla tidningsomslagen på kortväggen.

Några dagar efter öppningen talar jag med LO – hon skriver sina texter i tidningen under den signaturen – när hon är inne och köper tidningar. Hon säger att "det är stort att vår lilla grotta öppnat igen".

Förra året visste man ju inte vad som var på gång, hur det skulle bli med nåt. Det var lite läskigt faktiskt ett tag.

– Att man kan komma in igen. Få kaffe, fylla på vatten, låna toaletten, datorerna att skriva på. Jag har saknat det jättemycket när det bara varit tidningsåll genom dörren.

Hon går på badhus och simmar en del, och berättar att hon inte kunnat gå till badhusen heller senaste året.

– Eriksdalsbadet stängde ju ner mån månad in i pandemin. Och även andra ställen i stan har ju hållit stängt. Att inte kunnat gå hit och kunna vara här har varit jobbigt.

Hon har verkligen längtat efter att det ska öppna här igen, men konstaterar att "det har ju ändå gått ganska bra det här året".

– När allt bara stängde ner förra året visste man ju inte vad som var på gång, hur det skulle bli med nåt. Det var lite läskigt faktiskt ett tag.

För det gick fort.

Första gången som coronavirus nämns på Folkhälsomyndighetens hemsida är i ett kort pressmeddelande 16 januari 2020. Man konstaterar där att ett nytt coronavirus upptäckts bland människor som besökt en marknad i den kinesiska staden Wuhan. Det finns inga bevis för att det smittar från

*Efter ett år med pandemin har det blivit ett
invant beteende att hålla avstånd vid köbildning.
Ballongerna i taket är kvar sedan öppningsdagens
firande 10 juni att säljarna nu får komma in i
lokalen igen efter 435 dagar på gatan.*

människa till människa, vilket enligt stats-epidemiolog Anders Tegnell är det som krävs för att det ska bli ett stort utbrott. Man beräknar att risken för att smittan ska nå Sverige som "mycket låg".

Drygt två veckor senare konstaterar samma myndighet att man har en bra beredskapsorganisation, men för att kunna frigöra "alla de instrument som behövs när man hanterar allvarliga sjukdomar" ska man gå till regeringen för att göra en hemställan om att få klassificera viruset som både en allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom.

26 februari 2020 kallar Folkhälsomyndigheten till den allra första presskonferensen på Nobels väg 18 i Solna med anledning av coronaviruset.

Ungefär samtidigt – inte så många kilometer fågelvägen från Folkhälsomyndigheten i Solna – bor Situation Sthlms säljare Cari Biström och hennes partner Jonny i ett tält i en skogsdunge.

Så har de bott i drygt två år.

Hon berättar att de låg i tältet om näterna och lyssnade på radio för att få tiden att gå, och hörde att det började talas om

Ställen började stänga ner. Det var lite otäckt. Ni stängde. Det var jobbigt.

coronaviruset den senvintern.

– Sen senare såg man hur det kom färre och färre tåg in på Centralen. Och att de människor som kom gående där såg livrädda ut. Ställen började stänga ner. Det var lite otäckt. Ni stängde. Det var jobbigt.

Säljaren Allan Johansson har nyligen kommit tillbaka till Stockholm igen efter några år i Härnösand.

– I början var det lite samma känsla som när HIV kom på åttiotalet, tycker jag. Lite samma rädsla liksom.

PRESSKONFERENS PÅ TV klockan 14.00 varje dag. De röda fälten på världskartan som indikerar smitta i länder och områden bre-

der ut sig och växer sig större.

Första tecknen på samhällssmitta i Sverige. De första dödsfallen.

Efter en av de första presskonferenserna frågade jag biträdande statsepidemiolog Anders Wallensten hur de såg på gruppen hemlösa människor, hur de tänkte kring smittspridning rörande den. De hade inte tänkt så mycket. Bilden de hade var att man var tvungen att exponeras för mycket smitta för att bli smittad. Och i offentlig miljö, där hemlösa människor ofta vistas, såg man inte den risken som särskilt stor.

Jenny Lindroth, ansvarig för Situation Sthlms social verksamhet, berättar att det i början var svårt att få tydliga besked.

– Det var inte helt lätt att från myndighetshåll få reda på vad som gällde för vår verksamhet, hur vi klassificerades. Vi ringde Pelarbacken, Folkhälsomyndigheten – givet den information samhället gav var det svårt att ta beslut. Om hemlösa personer räknades som riskgrupp eller inte.

Situation Sthlms VD Pia Stolt beskriver hur nyhetsrapporteringen följdes noga. Och att man väldigt tidigt började diskutera ►

▲ Säljarna Cari Biström och Allan Johansson köper tidningar, kollar Swish, pratar med samordnarna Ingmari Olofsson och Jonas Svensson. Nu kan de återigen komma in i lokalen och ta del av hela *Situation Sthlms sociala verksamhet*.

att verksamheten nog skulle komma att behöva stängas ner.

– Vi var tidiga med att besluta att inte stänga hela verksamheten utan att ha fortsatt tidningsförsäljning genom dörren. För att det inte skulle bli en plats där säljarna smittade varandra eller smittades av oss.

Först begränsades delar av verksamheten, säljarnas datorer stängdes av, möjligheten att vistas i lokalen minskades, de fick komma in och köpa tidningar, använda toaletten, hämta Swish-pengar och få sin post. Tio dagar senare begränsades tillgången till lokalen ytterligare i anslutning till att Folkhälsomyndigheten skärpte coronarestriktionerna och smittspridningen ökade, nu fick säljarna enbart komma in en och en, för att undvika kontakt och minska risken för smittspridning.

30 mars stängdes distributionen för att fortsätta bara ha öppet för tidningsförsäljning genom dörren, ingen tillgång till övriga lokalen.

– Till slut fick vi gå till oss själva, om vi kunde leva med att det bröt ut smitta och att vi låg bakom den spridningen här, berättar

Man blir en del av ett sammanhang, både här inne och på gatan när man säljer. Det är viktigt för mig.

Pia Stolt.

Samtidigt stängde landet ner med ytterligare skärpta coronarestriktioner.

De alltmer avfolkade gatorna påverkade tidningsförsäljningen – upplagan sjönk rejält. Från majnumret gick tidningen ner i sidantal för att spara pengar, en digital utgåva av tidningen lanserades i sociala medier i april som kunde köpas via ett särskilt Swish-nummer. Och en kampanj – ”Vi jobbar hemifrån. Precis som vanligt” – lanserades för att uppmärksamma tidningen och

säljarnas situation i en alltmer folktom stad.

– Vi anpassade oss snabbt, ökade andra intäkter, bytte lokal för att komma ner i hyra. Allt vi direkt tog tag i har vi glädje av nu i minskade kostnader, så vi kunde möta tappet i upplaga.

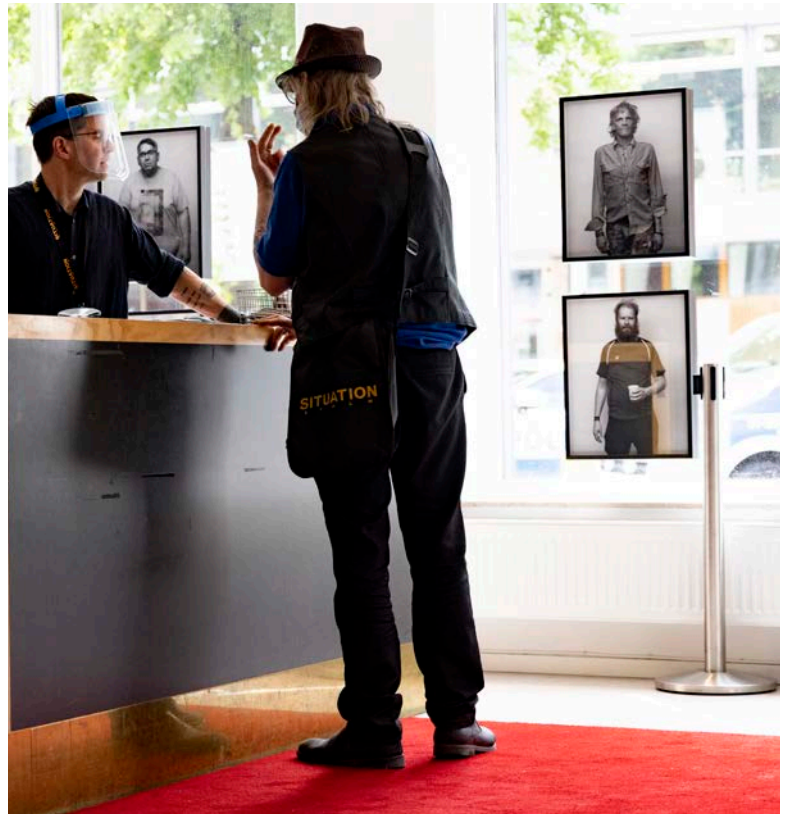
– När vi tittar på antalet säljare så ser vi att vi behåller dem. Först tappar vi 34 procent av säljarna, tidigt i april 2020, men de kommer tillbaka ganska snabbt. Sen behåller vi det antalet säljare, berättar Pia Stolt.

Jenny Lindroth tycker att de allra flesta säljarna hanterat pandemin suveränt bra.

– De är ju vana vid att anpassa sig efter rådande läge på gatorna, oavsett vad. Och de har kämpat hårt.

– Vi har tappat lite kontakt med några säljare. Nu när vi öppnar upp hoppas jag vi får kontakt med dem igen, att de vågar sig ut.

NÄR MARKKU RANTA, Cari Biström och Allan Johansson sätter sig vid var sitt bord i distributionen, socialt distanserade, för att tala om hur de 435 dagarna under det gångna coronaåret varit, har det bara gått några dagar sedan verksamheten öppnade upp.

◀ En bunt tidningar på väg ut på gatan. På disken en bild från pågående kampanjen Årets Säljare. Nedre bilden: Lena Freij stannar till i dörren och tar upp sitt munskydd ur fickan och sätter på sig det innan hon går in.

▲ Väskan med tidningar på axeln: "Hur många Swish har jag?". Att kunna låna en telefon, ha tillgång till internet och skrivmöjlighet på datorerna, låna toaletten, dricka kaffe, få hjälp av samordnarna med socialtjänstkontakter. Nu går det. Igen.

Cari Biström pekar ut genom fönstret.

- Det finns en restaurang mitt emot bolaget där borta som släppt in en så man fått låna toaletten, men de är ett undantag.
- Det har påverkat mig jättemycket att inte kunna gå hit, att inte kunna sitta ner. Alla som säljer är ju inte jättefriska, och andra ställen stängde ju också ner samtidigt så dit kunde man ju heller inte gå. Man måste kunna gå in någonstans. Ni har verkligen varit saknade.
- Jag frågar vad de saknat mest under den här tiden. Allan Johansson ser på de andra vid borden.
- Det här, gemenskapen. Sambandet med andra. Se andra människor. Jag kan börja dagen klockan åtta, ta en kaffe, få pengar för mina Swish och köpa nya tidningar, läsa sportbilagan i tidningen och i lugn takt starta dagen.
- Man blir en del av ett sammanhang, både här inne och på gatan när man säljer. Det är viktigt för mig.
- Dagen innan vi talas vid har det varit begravning för en säljare som dött, en av flera säljare som dött under det gångna

året. På en hylla i distributionen ligger kondoleansboken orörd.

- Inga minnesord har skrivits eller att man tänt ljus för den som dött och satt fram en bild, som det brukar vara. Det är en så fin gest, jag har saknat det. Saknat att kunna göra det, skriva några ord, att inte få veta vem som dött, säger Cari Biström.
- Hon har KOL och var rejält rädd för smittan från början, rädd att hon inte skulle klara det om hon smittades.
- Jag hade munskydd, jag var noga. Även om jag har svårt att andas i det. Folk var nonchalanta i början och struntade i munskydd och sånt.
- Handsprit som bara ställdes ut drack ju folk upp, som på Rysseviken där vi bor nu. Ni hade ju handsprit här som vi fick, småflaskor ni delade ut, och andra människor har gett mig handsprit.
- Markku Ranta har upplevt att det blivit ett längre avstånd till människor på gatan, att de står en bit längre ifrån när de köper tidningen.
- Men det är bra att man kan hålla fram säljarlegget så läser de bara av QR-koden

när de betalar, man kan hålla avståndet.

Han skrattar till.

- Det blev lugnt på T-centralen i alla fall under pandemin för oss som sover där. Innan var det nästan fullsatt där dygnet runt.
- Cari Biström undrar var alla de ungdomar och gamlingar "man brukade se som brukade sova där och hänga där på näterna" tagit vägen.
- Undrar om de lever nu? Det var såna personer som bara behövde någonstans att ta vägen. Men som alltid hängde på Centralen.
- Hon säger att hon tappat gnistan lite. Att hon aldrig gjort det förr. Att hon är en fighter. Att hon inte vet om det beror på coronan eller vad det är, men att hon känner sig lite deprimerad.
- Jag vill ändra på hela mitt liv, jag är så trött på mitt liv, eller... det är inget liv, jag bara existerar. Och jag blir ju inte yngre. Men det har kanske inte direkt med pandemin att göra.
- Men det blir ju lättare nu faktiskt när det öppnat här igen. Lättare att ha ett mål. Nått att kämpa för. Nu när jag kan gå hit. När det är som vanligt igen. 📍

VÅR GEMENSKAP

NU GÅR VI MOT NYA TIDER!

MEN VI KOMMER ALLTID VA BÄST.

I takt med att vi med små steg nu börjar återgå till det normala så tänds glöden i bröstet och längtan efter läktarens gemenskap. Åter ser vi måsarnas flykt, solglittrets dans och framåt mot härliga tider.

Tack till alla er som stöttat, backat, bidragit och peppat. Tack till er som alltid står kvar. Med era säsongkort, ert engagemang, och era grönvita hjärtan. Tillsammans är vi Hammarby.

HAMMARBY
FOTBOLL

#STÅRKVAR

I GATUPLANET

26

tusen färre patienter har fått sin lungfunktion mätt med spirometri under 2020, jämfört med året innan, på grund av pandemin. Minskningen är särskilt tydlig för personer med KOL, kronisk obstruktiv lungsjukdom, som enligt Socialstyrelsens nationella riktlinjer är en högt prioriterad grupp både vad gäller kontroller och årliga läkarbesök.

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

"Så trevligt att prata med dig idag. Glad för att vi tog oss den tiden mitt i allt regnande."

"Jag brukar köpa tidningen men det var länge sen jag såg någon säljare senast. Det står mycket bra i den."

"Det är en jättebra tidning och ditt varma och trevliga bemötande gjorde min morgon."

"Det var fint att få höra dig berätta om hur du kände killen på bilden."

Svar förmedlas till respektive säljare.

GATUSLANG

"Tsenna them wrong handlat"

Ingen kunde, som före detta säljaren Mika Saesma, blanda hemgjord fonetiskt skriven finlandssvenska, engelska och svenska i sina texter. Han publicerade sig i tidningen en period i slutet av 2000-talet.

Lars-Olov bor under en viadukt någonstans på Södermalm. Han har blivit vän med en av rävarna i Tantolunden som hjälper honom att hålla rättorna på behörigt avstånd.

Hur lockar du räven till dig?

– Han brukar få en halv hamburgare som jag hittar när jag plockar burkar och flaskor på stan. Då tar jag med den och lägger den under kudden så inte rättorna kommer åt den. Eller räven. Men då vet han att den finns där. Då petar han

till på mig och väcker mig när han kommer. Då lyfter jag på kudden så han kan ta den.

Hur länge har räven kommit?

– Tre år ungefär. Men han får inte äta för många rättor, det kan va rättgift i dem. De större rättorna bollar han med som en katt och bär med sig bort.

Är det samma räv?

– Det är tre olika. De håller till i Tanto, bor under nån trappa där. Den kommer när det mörknar. Nu är det inte så mycket rättor kvar. Förr kunde räven ligga hela natten ett par meter ifrån mig och jaga.

ULF STOLT

Bekymmersam bostadsmarknad

Trångboddhet, utflyttning och fel på kösystemet

I MITTEN AV juni kom Länsstyrelsens årliga rapport om bostadsmarknaden i Stockholms län. Och även om rapporten är välskriven är det ingen munter läsning. Henrik Weston, utvecklingsledare för bostadsfrågor och en av författarna, säger att han inte ser någon ljusning när hyresrätterna blir färre och bara ett fåtal har råd med de nyproducerade lägenheterna.

– Alla pilar pekar åt fel håll och det finns inga tecken på att situationen för låg- och medelinkomsttagare på bostadsmarknaden i Stockholm är på väg att förbättras. Det behövs hyresrätter där folk har råd att bo. Som det ser ut nu matchar inte utbudet efterfrågan.

De lägenheter som har överkomliga hyror i Stockholm är de som byggdes på 80-talet och tidigare. Men de blir färre i takt med att de ombildas till bostadsrätter, renoveras

Henrik Weston

med höjd hyra till följd, eller att allmännyttiga bostadsbolag säljer till privata värdar som har hårdare krav på hyresgästernas inkomst.

– Varje år försvinner fler och fler lägenheter med rimliga hyror, det leder till att vi blir mer trångboddade och att den som behöver större kanske söker sig utanför länet. För trots att inflyttningen till Stockholm är stor, så ser vi att nettoutflyttningen ökar för tredje året i rad. Förra året var det 5 600 fler personer som flyttade ut än in. Och flyttarna går till Uppland, Västmanland och Sörmland.

NÄR HYRESRÄTTERNA ÄR färre blir det också svårare för den som är socialt

utsatt att kunna få en försökslägenhet med möjlighet att ta över kontraktet på sikt, menar Henrik Weston.

Vidare säger han att även de unga som ska in på bostadsmarknaden drabbas. Bostadsrätten har varit ett alternativ för dem, men när amorteringskraven ökar på lånen är även den bostadsformen en stängd dörr.

Henrik Weston menar att varje

"Det finns inga tecken på att situationen för låg- och medelinkomsttagare på bostadsmarknaden i Stockholm är på väg att förbättras."

Henrik Weston,
Länsstyrelsen Stockholm

samhällsplanerare vet att det behövs utbildning, arbete och bostad för att en stad ska fungera. Och påpekar att näringslivets rekryteringsbehov inte bara handlar om att IT-tekniker och ingenjörer ska ha råd att flytta hit, utan även undersköterskor och busschaufförer, som också håller samhällshjulen snurrande. Folk kan inte pendla hur långt som helst till sina arbeten.

I rapporten föreslår Länsstyrelsen en mer proaktiv bostadsförmedling som jobbar på ett annat sätt än i dag. Där det inte bara är kötiden som räknas.

– De som har köat längst i bostadskön har redan en hyresrätt, villa eller bostadsrätt och kan få vad de vill. I dag är det inte de som behöver lägenheterna bäst som får dem utan de som köat längst.

– Vi menar att en del av lägen-

"Det är lugn och ro där, lägenheten är min oas."

JOHAN OLSSON

MIA NYQVIST, SÄLJARE på Situation Sthlm, vet hur viktigt det är att kunna få en försökslägenhet efter en lång tid av hemlöshet.

När flyttade du in i försökslägenheten i Rågsved?

– På sensommaren 2019. Nu har jag varit drogfri i sex år och om allt går som det ska får jag snart ta över kontraktet. Jag fick 3 500 kronor att handla möbler och husgeråd för när jag flyttade in och

jag fick handla på rekvisition på Stadsmissionen. I början var soc på besök en gång i veckan för att kolla att jag skötte mig.

Vad betyder lägenheten för dig?

– Den betyder så otroligt mycket. Det är lugn och ro där, det är min oas. När jag flyttade in gick jag runt och presenterade mig för grannarna, det tycker jag att man ska göra. Jag tar nästan aldrig hem folk till lägenheten. Min pojkvän är fortfarande kvar i missbruk, så han får inte komma dit när han är påverkad. För längesen hade jag en bostadsrätt inne i stan, sen har jag bott på härbärgen, akutboenden, Bandhagshemmet och på Älvsjö referensboende.

Har du balkong?

– Javisst, men nu får jag inte ha fler blommor där, då kommer jag inte ut på den. Jag har två sorters klematis, en ljusblå och en lilablå, och så björnbär.

GERD ERIKSSON

heterna borde matchas mer efter bostadssökandes behov, exempelvis att äldre bostäder med rimliga hyror styrs mot de med lägre betalningsförmåga. Behoven ska alltså gå före en del av kötiden för en del av lägenheterna. Det är en omställning som i princip skulle kunna ske i morgon dag.

I RAPPORTEN STÅR det också att Länsstyrelsen uppskattningsvis tror det kommer att byggas minst 14 000 bostäder i länet i år, varav en större andel hyresrätter. Men att de nivåerna ligger långt under det demografiska bostadsbehovet om 20 000 bostäder per år.

– Bostadsbristen går inte att bygga bort, vilket man kanske trodde för tio år sen. Eftersom nyproducerade bostäder är dyra att köpa och hyra löser det inte bostadsbristen för

dem som inte har råd. Det befintliga beståndet har en stor betydelse för bostadsförsörjningen eftersom det är där bostäderna med lägre hyra finns.

I rapporten från Länsstyrelsen trycker man också på att det är kommunerna som ansvarar för bostadsförsörjningen, medan byggbolagen bygger på affärsmässiga grunder. Och att det är staten som utformar spelreglerna som skapar förutsättningarna för att alla ska ha någonstans att bo – därför skulle de kunna vara med och ta ett större ansvar.

– Det behövs en svensk modell för ekonomiskt överkomliga bostäder, riktade till hushåll med lägre inkomster. Det skulle till exempel kunna vara att vissa av bostäderna var billigare än andra i befintliga bestånd, den lösningen har de till exempel i Tyskland.

GERD ERIKSSON

Svårt att matcha kraven på hyresnivå och läge

Christer Edfeldt, VD på Stockholms Bostadsförmedling, säger att Stockholm stad höjt sin kvot av försök- och träningslägenheter från tidigare 500 till 600 under 2021. Då är 50 av dem vikta till Bostad Först och 150 till SHIS (Stiftelsen Hotellhem i Stockholm).

Stadens uppdrag på 600 lägenheter riktar sig till de egna

STEFAN EK

Christer Edfeldt

"Störst efterfrågan är det på små och billiga lägenheter. Ibland är det svårt att matcha socialtjänstens och SHIS behov med hyresnivå och läge."

kommunala bolagen: Svenska Bostäder, Familjebostäder och Stockholmshem.

– Vi väljer utifrån behov bland de lägenheter vi får in till Bostadsförmedlingen och försöker matcha dem med önskemålen från socialtjänsten i en stadsdel.

Störst efterfrågan är det på små och billiga lägenheter. Ibland är det svårt att matcha socialtjänstens och SHIS behov med hyresnivå och läge, det kan göra att vi inte når upp till målet om 600 bostäder.

Bostadsförmedlingen har också i uppdrag att verka för att de privata fastighetsägarna bidrar i större omfattning än tidigare med försöks- och träningslägenheter.

– Det händer att de gör det, men i ganska liten utsträckning. Vi har ett arbete som pågår med att ha en bra och tydlig process som förhoppningsvis underlättar för dem att kunna lämna in fler försöks- och träningslägenheter till staden.

GERD ERIKSSON

724 565

personer stod i Stockholm stads Bostadsförmedlingskö den 21 juni 2021. Av dem ställde sig 50 904 i kön 2016. En enda person har stått i kön sedan 1980. Den genomsnittliga kötiden för att få en lägenhet är 9 år. I mitten av november 1981 var bostadskön i Stockholm 37 000 personer.

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-545 953 94

ZBK

AL
ATRIUM LJUNGBERG

Abaton
PRODUKTION AB

ASSA ABLOY

Brunnberg & forshed

Acne 艾可尼

Autoexperten

adda
Ett företag inom SKR

ARVET

BYGGNADS

advokatfirman sallnäs

Capio Geriatrik

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

Capio Psykiatri

ADVOKATBYRÅN
Thomas Bodström

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

CEDERQUIST

afa
FÖRSÄKRING

BESQAB

CERTE REVISION

Akademikerförbundet SSR

BENGT DAHLGREN

Akademikernas a-kassa

bergkrantzarkitekter

ALLBA

BOLIDEN

COWI

ANDERS BODIN
FASTIGHETER

Bonnier
Fastigheter

apoteket

BOBY
BOTKYRKABYGGEN

dina
Dina Försäkringar

DYBECK BYGG

Effekt
Konsult & Fastighetsförvaltning AB

EM
EINAR MATTSSON

FAMILJEBOSTÄDER

FF Profilreklam AB

FCG

Flinks JÄRN

FLOWY

gibon

Grönsakshallen
Sorunda

H2M

HAMMER & HANBORG

HANSA PROJEKT

HEBA
FASTIGHETS AB

Hertz

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

HMXW arkitekter

hiQ

HRM
Affärsutveckling
Relationer med affärsfreter

JÖRGENSENS RÖR AB

Hysesgäst-
föreningen

IKANO
Bostad

INDUSTRI VÄRDEN

Indutrade
Industrial Components

inplenion.

iiiriis
utvecklingscenter

Hedström & Taube | gruppen

inResonance
Always in Tune

investor

JANKE
WIKHOLM

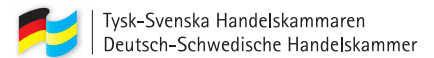
KAMASA-TOOLS

Kommunal.

KPA

KSF
KONSUMENT FÖRENINGEN
STOCKHOLM

KUNGSLEDEN

Vi vill att fler ska få komma hem

För de flesta är ett hem så mycket mer än tak över huvudet. För andra är ett hem bara drömmen om ett tak. Verkligheten är den att närmare 33 000 människor i Sverige inte har en egen säng att sova i – än mindre en egen bostad. Det är ett stort misslyckande – alla har rätt till social trygghet.

SBAB stödjer Situation Sthlm på flera sätt i syfte att bidra till en bättre boendesituation för hemlösa och socialt utsatta människor.

Tack för att du också gör det!

SBAB!

"Många har känt att de äntligen varit representerade." – Regissör Jesper Ganslandt inför andra säsongen av *Snabba Cash*.

"På Västerbron i den himmelska ron."

Beppe Wolgers

KLASSIKER I år är det sextio år sedan "Sakta vi gå genom stan" spelades in av Monica Zetterlund, tillsammans med George Riedels orkester. Inspelningen skedde i klassiska Metronomestudion på Karlbergsvägen.

Den svenska texten till låten skrevs av Beppe Wolgers.

Beppe Wolgers växte upp på Sveavägen. Han var en kulturell mångsysslare, spelade Pippi Långstrumps pappa Efraim Långstrump

på film, gjorde rösten till Baloo i *Djungelboken*, skrev dikter, barnböcker och översatte romaner. Han hade en populär godnattstund i tv på 1970-talet där han låg i pyjamas i en säng och småpratade med dockorna Busan, Gäsplan, Kraman och Hungran om allt möjligt. Och han skrev en mängd låttexter, bland annat Olle Adolphsons "Det gåtfulla folket"

När han gick på målarskola i tonåren blev han vän med en amerikansk

familj och när de åkte tillbaka till USA följde han med dem till Philadelphia och gick ett år på high school.

Det var där han förälskade sig i swingballaden "Walking my baby back home", som i Beppe Wolgers översättning blev "Sakta vi gå genom stan".

I en omröstning 2010 bland Stockholms stadsbiblioteks låntagare utsågs den till den bästa Stockholms-skildringen alla kategorier.

ULF STOLT

Sommarbio och Drive-in

FILM På Stockholms Stadion blir det Sommarbio för 3 000 personer.

Mellan 13-15 augusti visas bland andra *La La Land* och Malik Bendjellouls Oscarsbelönade dokumentär *Searching for Sugarman*. Det

kommer även spelas musik live – vilka band det blir meddelas senare – och möjlighet att beställa dit mat.

Och mellan 18-22 augusti är det Drive-In bio på Älvsjö IP:s parkering intill Stockholmsmässan. Evenemanget drivs på 100 procent förny-

bar el och med möjlighet att hyra en bil för dem som ingen egen har.

– Med lättade restriktioner kan Stockholms filmfestival äntligen fortsätta att leverera kvalitetsfilm till en bred publik, säger Git Scheynius, festivalchef.

ULF STOLT

Livemusik på en filt i Hagaparken

KONSERT Med start 30 juli öppnar en ny musikscen: Haga – konsertkvällar i det gröna, i Hagaparken.

Publiken sitter på filtar, biljetterna är sällskapspriser för två till fyra personer och det finns mat att köpa på plats.

Bland hittills bokade artister finns namn som Titiyo, Moneybrother, Sabina Ddumba, Deportees, Mwuana och Timbuktu & MASAKA Trio.

Flera namn tillkommer. Pågår till 21 augusti.

ULF STOLT

Värt att kolla upp:

Shadow kingdom

Bob Dylan

STREAMING Klockan 11 på kvällen 18 juli. Inte mycket mer är känt om eventet än att låtar kommer att framföras, live, i något format. Någonstans i världen. Av Bob Dylan.

Långsamt

Mando Diao & Titiyo

MUSIK Björn Dixgård och Titiyos röster flätar ihop sig och smälter samman.

Truman Capotes gömda arkiv

DOKUMENTÄR *Bönhörd* skulle bli hans mästerverk. I stället fick den ofärdiga romanen honom att gå under. På SVT 25 juli.

FÖLJ OSS PÅ INSTAGRAM

@situationsthlm

DÅTID STHLM

JULI/AUGUSTI
2004

PÅ GRUND AV extrabilagor och utökat sidantal i tidningarna beroende på Sveriges succé i fotbolls-VM i USA, ökar granavverkningen i Svealand.

Enligt en undersökning är den vanligaste snattaren en svensk man mellan 30 och 39 år. Det som stjäls är oftast matvaror och kläder till ett värde under en hundralapp.

Den treåriga pojke som försvann från Husby hittas senare på kvällen i en lägenhet i Rinkeby. Ingen misstanke om brott.

Ett Tågluffarpaket med ryggsäck, sovsäck och liggunderlag kostar 985 kronor.

Personalen vid Nordkoreas ambasad i Stockholm vägrar först tro på nyheten att deras ledare Kim Il-Sung är död, det dröjer därför innan de hissar flaggan på halv stång.

Boende i det sydöstra sjukvårdsdistriktet – Haninge, Nacka, Nynäshamn, Tyresö och Värmdö – är tjockare än andra stockholmare. Enligt Landstingets folkhälsoenkät äter de mer fettrik och fiberfattig kost där än i andra distrikt. Sämst matvanor har unga män med arbetaryrken, bäst matvanor har medelålders tjänstemannakvinnor.

Sedan Operation Krogsanering startade våren 1993 har 55 krogar i stan blivit av med sina utskänknings-tillstånd, 86 krogar har fått varningar.

Stockholm varmast i Europa – i Observatorielunden uppmäts 34,1 grader fredagen 15 juli.

Den 35-åriga pappa som erkänt

Boende i det sydöstra sjukvårdsdistriktet – Haninge, Nacka, Nynäshamn, Tyresö och Värmdö – är tjockare än andra stockholmare. Enligt Landstingets folkhälsoenkät äter de mer fettrik och fiberfattig kost där än i andra distrikt.

misshandel och mord på sin ettåriga dotter, döms till 10 års fängelse och livstids utvisning.

Värmen gör att människor håller allt sämre koll på sin plånbok – bär den i handen iförd bara badkläder, eller lägger den under en handduk i samband med bad. Enbart Citypolisen får in cirka 20 förlustanmälningar per dygn.

En tobakshandlare på Ringvägen rånas under pistolhot.

Stockholms blodbussar är för långa – 13,4 meter respektive 12,9 meter. Gatorna i stan är byggda för bussar som är 12 meter långa. Enligt Blodcentralen är det svårt att göra bussarna kortare och få in all nödvändig utrustning.

Våldtäktsmannen som härjat i Vasastan några dagar grips av poliser som spanar efter honom, då han börjar förfölja en kvinnlig civilpolis.

30 000 kantar gatorna utmed kortegevägen, och 70 000 personer i Rålambshovsparken hyllar VM-laget när de kommer tillbaka från USA med sina bronsmedaljer.

I OBSERVATORIELUNDEN UPPMÄTS 34,1 GRADER FREDAGEN 15 JULI. VARMAST I EUROPA.

EFTER 119 ÅR skickas kvarlevorna av Pawnee-Indianen Vita Rävén till hans stam i Oklahoma. Han har legat i Karolinska Institutets källare sedan 1870-talet. Under en varietéturné insjuknade Vita Rävén i tuberkulos och dog 28 år gammal, hans kropp hamnade sedan på KI för dåtidens anatomiska forskning.

TCO:s ordförande Björn Rosengren avgår efter avslöjanden om porrklubbsbesök och vidlyftiga limousinräkningar: "Det var ett jävla misstag att gå på porrklubben Tabu, jag var nog oförsvarligt naiv som inte visste vad det var för ställe".

Prins Bertil bryter lårbenshalsen under sin morgonpromenad.

Enligs spaningsledare Hans Ölvebro och åklagare Anders Helin finns det nya uppgifter – både vittnesmål och ny teknisk bevisning – som pekar

ut Christer Pettersson som Olof Palmes mördare.

Alla sexsamtal på 071-nummer förbjuds.

Rättegången mot de åtta åtalade i den så kallade Militärligan inleds. På två år rånade man ihop 6 miljoner kronor. Åtalet rymmer 15 åtalpunkter: mordbrand, grova rån, utpressningsförsök, mordförsök och bombdåd.

Illegala korvgubbar utan tillstånd kommer att få sina varor beslagtagna direkt på årets Vattenfestival.

Före detta spionen Stig Bergling återvänder på egen begäran hem till Sverige efter sju år på flykt: "Nu vill jag ha knäckebröd och Kalles kaviar, det har jag längtat efter", säger han i Säpobilen från Arlanda på väg till Kronobergshäktet.

ULF STOLT

JULI
AUG

1923 Den första HSB-föreningen bildas i Stockholm. Bland annat de första daghemmen och de första sopnedkasterna kom till i HSB-hus.

1661 Sveriges första bank, Stockholm Banco – föregångaren till Sveriges Riksbank – ger ut de första kreditivsedlarna i Europa.

1966 Essingeleden, en åtta kilometer långa stadsmotorväg mellan Solna och Västberga, invigs. Den är i dag Sveriges mest trafikerade vägsträcka.

ÅRETS SÄLJARE

När företagen prisar sina säljare för fantastiska resultat och överträffade mål är det röda mattor, konfettikanoner och högljudda applåder i en fullsatt konferenslokal. Men de största framgångarna prisas inte alls, de som sker på trottoaren, utanför tunnelbanenedgången eller i ett gathörn du passerar. Det är där Situation Sthlms tidningssäljare kämpar varje dag för att skapa sig en väg bort från hemlöshet, utsatthet och missbruk. Därför förtjänar Madde och alla andra 200 säljare utmärkelsen Årets Säljare.

Köp Situation Sthlm av någon av dem i dag.

SITUATION
S T H L M

PÅ HÖRNET

Regeringsgatan/Jakobsgatan

"Tacksam att jag har jobb kvar i en krisbransch."

NAMN: Sandra Charles Adell

BOR: Bromma

GÖR: Flygledare på Arlanda

Du sa du hade bråttom – vart är du på väg?

– Frisören. Jag bor utanför stan men har kvar min frisör i stan. Jag har gått till samma frisör sen jag var femton. För att han är bäst, helt enkelt.

Vad har du i din bag?

– Jag har jobbat natt så jag har mycket saker med mig: kläder, skor, tidning – DN den här gången – kalender, handsprit, munskydd.

– Det är mycket mindre att göra, kanske trettio procent färre plan nu än innan pandemin. Men det är på väg upp. Så jag är tacksam att jag har jobb kvar i en krisbransch.

TEXT **ULF STOLT**

FOTO **MAGNUS SANDBERG**

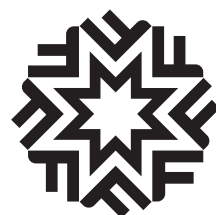

“Perfect is boring”

Frank Ockenfels 3 är fotograf, artist och regissör. Mest känd för sina porträtt av kändisar som David Bowie, Angelina Jolie, George Clooney och många, många fler. Frank Ockenfels 3 är inte intresserad av det perfekta. Han är intresserad av att experimentera och skapa bilder med en suggestiv känsla.

Boka din biljett till utställningen *Introspection* och upplev en unik fotograf.

Fotografiska

Till dig som måste resa – nu är ditt betalkort ett SL-kort

Blippa American Express, Mastercard eller Visa när du ska resa med SL. 38 kronor per resa. Läs mer på sl.se

